

2. Volovyk, N.I. (2015). Suchasni prohramy ozdorovchoho fitnesu [Modern health fitness programs. Manual]: navch. posib. K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. 48 s. [in Ukrainian].

3. Duditska, S.P. (2021). Prohramuvannia fizkulturno-ozdorovchykh zaniat: navch. posib. [Programming of physical education classes. Manual]. Chernivtsi: Chernivets. nats. un-t im. Yu. Fedkovycha. 218 s. [in Ukrainian].

4. Teoretyko-metodychni osnovy ozdorovchoho fitnesu: navch. posib. (2018). [Theoretical and methodological foundations of health fitness. Manual]. Yuliia Beliak ta in. Lviv: LDUFK. 208 s. [in Ukrainian].

5. Strelchenko, L., Arieshyna, Yu. (2011). Zmist zaniat ozdorovchym fitnesom dlia ditei molodshoho shkilnoho viku [Content of health fitness classes for children of primary school age]. Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zbirnyk naukovykh prats. №1 (13). S.28-32. [in Ukrainian].

6. Typova osvitchna prohrama 3-4 klas (2022). [Typical educational program 3rd-4th grade]. Shyian R.B. ta in. Kyiv. 73 s. [in Ukrainian].

7. Tulaidan, V. H. (2020). Ozdorovchyi fitness [Health fitness]: navch. posib. 2-e vyd. z kontr. pytanniamy i dopov. Uzhhorod: TOV «Best-Prynt». 142 s. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЯЗЛОВЕЦЬКА Оксана Валентинівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і рекреаційно-оздоровчої роботи Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: здоров'язберігаюча педагогіка, оздоровчий фітнес.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

IAZLOVETSKA Oksana Valentynivna – Candidate of Pedagogic Sciences, associate Professor, associate Professor of the Department of physical education and recreational and health work of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: health-preserving pedagogy, health fitness.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 374.091:005.6:7

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-390-394

РИЖОВА Анна Олегівна – магістрант кафедри позашкільної освіти Українського Державного Університету імені Михайла Драгоманова
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2589-6590>
e-mail: annaryzova39@gmail.com

УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Управлінська діяльність в умовах сьогодення щодня стикається з новими викликами, які потребують негайного реагування та побудови стратегії їх вирішення. Управління закладами позашкільної освіти є складним і відповідальним завданням, особливо в нинішніх умовах. Водночас це завдання є надзвичайно важливим, оскільки позашкільна освіта відіграє життєво важливу роль у підготовці підростаючого покоління до успіху в сучасній економіці.

Огляд наукової літератури показав, що виклики, з якими стикаються заклади позашкільної освіти, включають фінансування, організаційні проблеми та потребу у відповідному освітньому контенті. Для вирішення цих проблем у статті рекомендуються інноваційні рішення, такі як державно-приватне партнерство, програми розвитку персоналу та інвестиції в сучасну інфраструктуру та обладнання. Крім того, заклади позашкільної освіти повинні зосередитися на наданні актуальної, практичної освіти, яка готує учнів до успіху в сучасній економіці.

Управління закладами позашкільної освіти в сучасних умовах стикається з численними викликами, включаючи фінансування, інфраструктуру та зміст освіти. Ці виклики можуть перешкодити спроможності закладів надавати якісну освіту учням, що потенційно може вплинути на їхній успіх у сучасній економіці. Свої корективи в сучасну позашкільну освіту внесла і пандемія COVID-19, що в свою чергу створила нові виклики для менеджменту, включаючи необхідність адаптації до дистанційного навчання та забезпечення безпечного і здорового навчального середовища.

Ефективне управління закладами позашкільної освіти вимагає готовності вирішувати проблеми, що стоять перед цими закладами, за допомогою інноваційних рішень та зосередження на наданні якісної освіти всім учням. Співпраця між закладами позашкільної освіти, школами та громадськими організаціями може допомогти вирішити проблеми фінансування, нестачі персоналу та інфраструктури. За умови ефективного управління заклади позашкільної освіти можуть і надалі відігравати вирішальну роль у формуванні майбутнього освіти та підготовці учнів до успіху.

Ключові слова: управлінська діяльність, заклади позашкільної освіти.

RYZHOVA Anna Olegivna – master's student of the department of extracurricular education Ukrainian State University named after Mykhailo Drahomanov
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2589-6590>
e-mail: annaryzova39@gmail.com

ADMINISTRATIVE ACTIVITIES IN AN OUT-OF-SCHOOL EDUCATION INSTITUTION IN TODAY'S CONDITIONS

Management activities in today's conditions face new challenges every day, which require an immediate response and the construction of a strategy for their solution. Management of after-school education institutions is a difficult and responsible task, especially in the current

conditions. At the same time, this task is extremely important, because after-school education plays a vital role in preparing the rising generation for success in today's economy.

A review of the existing literature revealed that challenges faced by out-of-school education institutions include funding, organizational challenges, and the need for appropriate educational content. To address these challenges, the paper recommends innovative solutions such as public-private partnerships, staff development programs, and investment in modern infrastructure and equipment. In addition, post-secondary institutions must focus on providing relevant, practical education that prepares students for success in today's economy.

Management of out-of-school education institutions in today's environment faces numerous challenges, including funding, infrastructure and educational content. These challenges can hinder institutions' ability to provide quality education to students, potentially affecting their success in today's economy. The COVID-19 pandemic also made adjustments to modern out-of-school education, which in turn created new challenges for management, including the need to adapt to distance learning and ensure a safe and healthy learning environment.

Effective management of out-of-school education institutions requires a willingness to address the challenges facing these institutions through innovative solutions and a focus on providing quality education to all students. Collaboration between post-secondary institutions, schools and community organizations can help solve funding, staffing and infrastructure challenges. If effectively managed, after-school institutions can continue to play a critical role in shaping the future of education and preparing students for success.

Keywords: managerial activity, institutions of extracurricular education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Позашкільні навчальні заклади відіграють важливу роль у забезпеченні програм неформальної освіти, які доповнюють традиційну шкільну освіту. До таких закладів належать музичні школи, школи мистецтв, спортивні секції, клуби за інтересами та інші навчальні заклади, які пропонують широкий спектр освітніх послуг. Управління цими закладами має вирішальне значення для забезпечення їхнього успіху, особливо в нинішніх економічних, соціальних і політичних умовах.

Управлінська діяльність у закладах позашкільної освіти включає в себе різні завдання та обов'язки, в тому числі управління фінансами, матеріально-технічним забезпеченням та вдосконаленням змісту освіти. Ці завдання є особливо складними в нинішніх економічних умовах, які призвели до недостатнього фінансування та обмежених ресурсів. Крім того, пандемія COVID-19 створила нові виклики для менеджменту, включаючи необхідність адаптації до дистанційного навчання та забезпечення безпечного і здорового навчального середовища.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вихованню дітей та підлітків у закладах позашкільної освіти в сучасних умовах присвячено наукові праці В. Береки, О. Биковської, В. Вербицького, Л. Ковбасенко, Р. Науменко, Г. Пустовіта, А. Сиротенка, Т. Сущенко та ін. Однак, незважаючи на широке висвітлення цієї проблеми у спеціальній літературі, ми з'ясували, що недостатньо вивченими є стратегії ефективного управління у закладах позашкільної освіти.

Мета статті: дослідити виклики, з якими стикаються заклади позашкільної освіти в сучасних умовах, та визначити стратегії ефективного управління ними. Зокрема, у статті будуть розглянуті проблеми фінансування, матеріально-технічного забезпечення та вдосконалення змісту освіти, а також надані рекомендації щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Заклади позашкільної освіти відіграють важливу роль у сучасному суспільстві, надаючи учням можливість розвивати нові навички, досліджувати свої інтереси та брати участь у різноманітних освітніх заходах. Ці заклади є особливо важливими для учнів, які не мають доступу до таких можливостей у рамках традиційного шкільного навчання. Заклади позашкільної освіти також важливі для суспільства в цілому, оскільки вони сприяють розвитку всебічно розвинутого та освіченого населення.

Фінансовий менеджмент є одним із найважливіших викликів, що стоять перед керівництвом закладів позашкільної освіти. Фінансування цих закладів часто є недостатнім, що

ускладнює надання якісних освітніх послуг. Нинішні економічні умови лише загострили цю проблему. Багато закладів позашкільної освіти намагаються забезпечити достатнє фінансування, що може негативно вплинути на якість освіти та умови для працівників і вихованців.

Матеріально-технічне забезпечення є ще одним важливим напрямом управлінської діяльності в закладах позашкільної освіти. Забезпечення матеріально-технічної бази має важливе значення для якості освіти, що надається цими закладами. За нинішніх економічних умов керівництву дедалі важче забезпечувати заклади необхідними ресурсами.

Ще одним важливим напрямом управлінської діяльності є вдосконалення змісту позашкільної освіти. Якість освіти, яку надають ці заклади, значною мірою залежить від актуальності та ефективності змісту освіти. Нинішні економічні умови ускладнюють забезпечення якісного змісту освіти.

Пандемія COVID-19 створила нові виклики для управління закладами позашкільної освіти. Необхідність адаптуватися до дистанційного навчання та забезпечити безпечне і здорове навчальне середовище стало значним викликом для багатьох закладів. Керівництво повинно діяти на випередження у вирішенні цих проблем

Фінансування є важливим аспектом управління закладами позашкільної освіти. Фінансування цих закладів часто є недостатнім, що може негативно впливати на якість освіти та умови для працівників і учнів. За нинішніх економічних умов керівництву стає дедалі складніше забезпечити достатнє фінансування для надання якісних освітніх послуг [3].

Однією з суттєвих проблем фінансування закладів позашкільної освіти є недостатнє фінансування з державних джерел. Багато закладів покладаються на державне фінансування для надання освітніх послуг, але надане фінансування часто є недостатнім. Це особливо актуально в нинішніх економічних умовах, коли уряди скоротили фінансування освіти.

Щоб вирішити цю проблему, керівництво повинно активно шукати альтернативні джерела фінансування. Одним із потенційних джерел фінансування є гранти. Багато організацій пропонують гранти закладам позашкільної освіти, які можуть допомогти забезпечити додаткове фінансування освітніх послуг. Однак подача заявок на гранти може зайняти багато часу і вимагати значних зусиль.

Ще одним потенційним джерелом фінансування є приватні пожертви. Багато людей та організацій готові жертвувати кошти закладам позашкільної освіти для підтримки їхніх освітніх послуг. Однак керівництво повинно мати чітку стратегію залучення пожертв,

оскільки залучення пожертв без чіткого плану може бути складним завданням.

Окрім пошуку альтернативних джерел фінансування, керівництво має тісно співпрацювати з місцевою владою, щоб забезпечити достатнє фінансування закладу з державних джерел. Це вимагає побудови міцних відносин з місцевою владою та адвокації збільшення фінансування закладів позашкільної освіти.

Ефективний фінансовий менеджмент має важливе значення для успіху закладів позашкільної освіти. Керівництво повинно визначити пріоритети фінансового планування та бюджетування, щоб забезпечити надання якісних освітніх послуг. Фінансове планування передбачає прогнозування доходів і витрат для розробки бюджету, який збалансує потреби закладу з наявними ресурсами.

Бюджетування є важливим аспектом фінансового менеджменту. Бюджет є дорожньою картою того, як заклад розподілятиме свої фінансові ресурси для досягнення освітніх цілей. Ефективне бюджетування вимагає глибокого розуміння фінансових потреб закладу, а також розуміння того, як визначити пріоритети витрат для досягнення найкращих результатів [5].

Ефективний фінансовий менеджмент також вимагає ретельного моніторингу витрат і доходів. Керівництво має бути проактивним у виявленні та вирішенні будь-яких фінансових питань, що можуть виникнути. Це включає визначення сфер, де витрати можуть бути скорочені, та пошук можливостей для збільшення доходів.

Отже, фінансування є критично важливим аспектом управління закладами позашкільної освіти. Фінансування цих закладів часто є недостатнім, що може негативно вплинути на якість освіти та умови для персоналу й учнів. Щоб вирішити цю проблему, керівництво повинно активно шукати альтернативні джерела фінансування, тісно співпрацювати з місцевою владою, визначити пріоритети у фінансовому плануванні та складанні бюджету, а також контролювати витрати та доходи. За умови ефективного фінансового менеджменту заклади позашкільної освіти можуть надавати якісні освітні послуги, що відповідають потребам учнів та громади.

Матеріально-технічне забезпечення є важливим аспектом управління закладами позашкільної освіти. Якість освіти, яку надають ці заклади, безпосередньо пов'язана з якістю матеріалів та обладнання, що використовуються в освітньому процесі. Неналежне матеріально-технічне забезпечення може негативно впливати на навчальне середовище та освітні результати, яких досягають учні [4].

Однією з суттєвих проблем, з якою стикаються заклади позашкільної освіти, є відсутність належного матеріально-технічного забезпечення. Багато закладів мають обмежені ресурси для придбання та обслуговування обладнання та матеріалів, необхідних для освітньої діяльності. Це особливо актуально в нинішніх економічних умовах, коли фінансування закладів освіти часто є обмеженим.

Щоб вирішити цю проблему, керівництво має визначити пріоритети у придбанні та обслуговуванні обладнання та матеріалів. Це вимагає ретельного планування та бюджетування, щоб забезпечити заклад ресурсами для придбання та обслуговування необхідного обладнання та матеріалів.

Ефективне управління матеріально-технічним забезпеченням також вимагає регулярного обслуговування обладнання та матеріалів. Це включає в себе регулярні перевірки обладнання та ремонт або заміну за потреби. Регулярне технічне обслуговування може допомогти продовжити термін служби обладнання та матеріалів, зменшити потребу в частій заміні та заощадити ресурси.

Надаючи матеріально-технічну підтримку, керівництво також має надавати пріоритет безпеці учнів і персоналу. Це означає, що обладнання та матеріали мають бути безпечними у використанні, а студенти та співробітники мають пройти відповідне навчання щодо їх безпечного використання.

Окрім придбання та обслуговування обладнання і матеріалів, керівництво також має визначити пріоритети використання технологій в освітній діяльності. Використання технологій може підвищити якість освіти, яку надають заклади позашкільної освіти. Це стосується використання цифрових ресурсів, платформ для онлайн-навчання та інших технологій, які можуть покращити освітній досвід учнів.

Ефективне управління матеріально-технічним забезпеченням вимагає співпраці з іншими освітніми установами та організаціями. Це включає роботу з постачальниками, виробниками та іншими організаціями для визначення та придбання необхідного обладнання та матеріалів. Співпраця з іншими навчальними закладами також може забезпечити можливості для обміну ресурсами та досвідом, зниження витрат і підвищення якості освіти, що надається [2].

Отже, матеріально-технічне забезпечення є важливим аспектом управління закладами позашкільної освіти. Якість освіти, що надається цими закладами, безпосередньо пов'язана з якістю матеріалів та обладнання, які використовуються в освітньому процесі. Для вирішення проблеми неналежного матеріально-технічного забезпечення керівництво повинно визначити пріоритети у придбанні обладнання та матеріалів, регулярному технічному обслуговуванні обладнання та матеріалів, безпеці учнів та персоналу, використанні технологій в освітній діяльності, співпраці з іншими освітніми установами та організаціями. Ефективне управління матеріально-технічним забезпеченням може сприяти підвищенню якості освіти, що надається закладами позашкільної освіти, та покращенню освітніх результатів учнів.

Зміст позашкільної освіти є вирішальним фактором, який визначає ефективність та якість освіти, що надається цими закладами. Ефективне управління закладами позашкільної освіти вимагає постійної роботи над удосконаленням змісту освіти, що надається. Це передбачає оновлення освітніх програм, навчальних планів та методичних матеріалів з метою забезпечення їх відповідності мінливим потребам учнів та суспільства.

Одним із значних викликів, що стоять перед закладами позашкільної освіти, є швидкий темп технологічного прогресу та необхідність йти в ногу з мінливими освітніми трендами. Застарілі освітні програми та навчальні плани можуть негативно вплинути на якість освіти, що надається, та знизити ефективність цих закладів. Тому важливо регулярно переглядати та оновлювати освітні програми, щоб вони залишалися актуальними та ефективними.

Ефективне управління змістом позашкільної освіти також вимагає розробки нових освітніх програм і курсів для задоволення мінливих потреб учнів і суспільства. Наприклад, зростає попит на освіту в таких нових галузях, як штучний інтелект, робототехніка та кібербезпека. Керівництво має розробляти нові програми та курси, щоб задовольнити ці нові потреби і забезпечити студентам якісну освіту в цих галузях.

Ефективне управління змістом позашкільної освіти також вимагає розробки навчальних матеріалів, які підтримують освітні програми та курси. Сюди входять підручники, робочі зошити та інші освітні ресурси, які забезпечують учнів знаннями та навичками, необхідними для досягнення успіху. Якість навчальних матеріалів має вирішальне значення для ефективності роботи закладів позашкільної освіти. Тому керівництво має визначити пріоритетом розробку та придбання високоякісних навчальних матеріалів [3].

Керівництво також має забезпечити, щоб освітні програми та навчальні матеріали відповідали потребам різноманітних учнів. Це стосується учнів з обмеженими можливостями, учнів з різним культурним походженням та учнів з різними стилями навчання. Ефективне управління закладами позашкільної освіти вимагає відданості принципам інклюзивності та доступності, забезпечуючи всім учням рівний доступ до якісної освіти.

Для покращення змісту позашкільної освіти керівництво також має надавати пріоритет професійному розвитку вчителів та викладачів. Професійний розвиток гарантує, що вчителі та викладачі володіють знаннями та навичками, необхідними для надання якісної освіти своїм учням. Це включає навчання новим освітнім технологіям, стратегіям викладання та педагогічним підходам.

Нарешті, ефективне управління змістом позашкільної освіти вимагає співпраці з іншими навчальними закладами та організаціями. Співпраця може забезпечити можливості обміну ресурсами та досвідом, зменшення витрат та підвищення якості освіти, що надається. Співпраця з професіоналами галузі та роботодавцями також може надати учням можливість отримати практичний досвід і підготуватися до майбутньої кар'єри [1].

Отже, вдосконалення змісту позашкільної освіти є важливим аспектом ефективного управління цими закладами. Це вимагає регулярного перегляду та оновлення освітніх програм і навчальних планів, розробки нових освітніх програм і курсів, створення якісних навчальних матеріалів, дотримання принципів інклюзивності та доступності, пріоритетності професійного розвитку педагогів та інструкторів, а також співпраці з іншими освітніми установами та організаціями. Ефективне управління змістом позашкільної освіти може підвищити якість освіти, що надається цими закладами, та покращити освітні результати учнів.

Заклади позашкільної освіти стикаються з низкою викликів у сучасних умовах. Ці виклики можна умовно поділити на три групи: фінансові, організаційні та освітні.

Однією з найважливіших проблем, з якою стикаються заклади позашкільної освіти, є фінансова. Фінансування цих закладів може бути непослідовним, неадекватним або недостатнім, що призводить до фінансових обмежень, які впливають на якість наданої

освіти. Витрати на матеріали, навчальні ресурси та професійний розвиток можуть бути високими, що ускладнює підтримку якості освіти без достатнього фінансування.

Крім того, заклади позашкільної освіти часто стикаються з конкуренцією за фінансування з боку інших навчальних закладів, що може ще більше загострити фінансові обмеження. Багато закладів змушені конкурувати за фінансування від уряду, приватних донорів або корпорацій, а ті, що не можуть забезпечити фінансування, можуть бути змушені скоротити програми, персонал або ресурси.

Заклади позашкільної освіти також стикаються з організаційними проблемами, які можуть вплинути на їхню ефективність та якість освіти. Однією з важливих проблем є нестача кваліфікованого персоналу та викладачів. Заклади можуть мати труднощі з пошуком та утриманням кваліфікованих і досвідчених вчителів або викладачів, які можуть забезпечити якісну освіту.

Іншою проблемою є відсутність належної інфраструктури та матеріально-технічної бази. Заклади позашкільної освіти можуть не мати доступу до сучасних класів, лабораторій чи обладнання, що може вплинути на якість наданої освіти. Це може бути особливо проблематично у випадку STEM-освіти, де доступ до сучасного обладнання та устаткування має вирішальне значення.

Освітні виклики, з якими стикаються заклади позашкільної освіти, також є значними. Однією з найважливіших проблем є необхідність йти в ногу з технологічним прогресом та зміною освітніх тенденцій. Заклади повинні постійно переглядати та оновлювати свої освітні програми та навчальні плани, щоб забезпечити їхню актуальність та ефективність.

Крім того, заклади позашкільної освіти повинні також задовольняти різноманітні потреби своїх учнів. Це стосується учнів з обмеженими можливостями, учнів з різним культурним походженням та учнів з різними стилями навчання. Ефективне управління позашкільною освітою вимагає відданості принципам інклюзивності та доступності, забезпечуючи всім учням рівний доступ до якісної освіти.

Нарешті, заклади позашкільної освіти стикаються з проблемою підготовки учнів до майбутньої кар'єри. Ринок праці швидко змінюється, і заклади повинні готувати учнів з навичками та знаннями, необхідними для досягнення успіху в сучасній економіці. Це вимагає зосередження уваги на нових галузях, таких як штучний інтелект, робототехніка та кібербезпека, а також розвитку практичних навичок, які можна застосувати на робочому місці.

Отже, заклади позашкільної освіти стикаються зі значними викликами в сучасних умовах, включаючи фінансові, організаційні та освітні виклики. Ефективне управління цими закладами вимагає готовності до вирішення цих викликів за допомогою інноваційних рішень, співпраці з іншими освітніми установами та організаціями, а також зосередження на наданні якісної освіти всім учням.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Управління закладами позашкільної освіти є складним і відповідальним завданням, особливо в нинішніх умовах. Водночас це завдання є надзвичайно важливим, оскільки позашкільна освіта відіграє життєво важливу роль у підготовці учнів до успіху в сучасній економіці.

Для ефективного управління закладами позашкільної освіти необхідно вирішувати проблеми, з

якими стикаються ці заклади, зокрема фінансові, організаційні та освітні виклики. Однією з найважливіших проблем є фінансування, оскільки багатьом закладам важко забезпечити достатню кількість ресурсів для підтримання якості освіти, що надається. Для вирішення цієї проблеми заклади позашкільної освіти можуть розглянути інноваційні рішення, такі як державно-приватне партнерство, кампанії зі збору коштів або гранти.

Організаційні проблеми, такі як нестача персоналу та відсутність інфраструктури, можна вирішити за допомогою ефективних стратегій набору персоналу, програм розвитку персоналу та інвестицій у сучасну інфраструктуру та обладнання. Нарешті, заклади позашкільної освіти повинні зосередитися на наданні актуальної, практичної освіти, яка готує учнів до успіху в сучасній економіці. Це вимагає зосередження на нових галузях, таких як штучний інтелект, кібербезпека та робототехніка, а також на практичних навичках, які можна застосувати на робочому місці.

Отже, управління закладами позашкільної освіти має вирішальне значення для успіху учнів у сучасній економіці. Ефективний менеджмент вимагає відданості вирішенню викликів, що стоять перед цими закладами, за допомогою інноваційних рішень, співпраці з іншими освітніми установами та організаціями, а також зосередження на наданні якісної освіти всім учням.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Alghamdi A., Alkahtani F. Challenges of out-of-school education in Saudi Arabia: A qualitative study. *Journal of Research in Innovative Teaching and Learning*. 2020. 13(1). P. 12-24.
2. Becker J., Hille L., Hille, M. Towards a strategy of open educational resources for STEM education in out-of-school institutions. *Educational Sciences*. 2020. 10(2). P. 44.

3. Diehl L., Wallace J. Cooperation in after-school hours: a review of the literature. *American Journal of Education*. 2018. 124(3). P. 325-346.

4. Національний науковий фонд. (2019). Позашкільний час STEM-шляхи. URL: <https://www.nsf.gov/ehrd/ostp.jsp>

5. Roth D. L., Brooks-Gunn D. Evaluating after-school programs: A meta-analysis of effects on student outcomes. *Review of Educational Research*. 2016. 86(2). P. 413-448.

REFERENCES

1. Alghamdi, A., & Alkahtani, F. (2020). Challenges of out-of-school education in Saudi Arabia: A qualitative study. *Journal of Research in Innovative Teaching and Learning*. 13(1). 12-24.

2. Becker, J., Hille, L., & Hille, M. (2020). Towards a strategy of open educational resources for STEM education in out-of-school institutions. *Educational Sciences*. 10(2). 44.

3. Diehl, L., Wallace, J. (2018). Cooperation in after-school hours: a review of the literature. *American Journal of Education*. 124(3). 325-346.

4. Natsional'nyy naukovyy fond (2019). [National Science Foundation]. Pozashkil'nyy chas STEM-shlyakhy. URL: <https://www.nsf.gov/ehrd/ostp.jsp>

5. Roth, D. L., Brooks-Gunn, D. (2016). Evaluating after-school programs: A meta-analysis of effects on student outcomes. *Review of Educational Research*. 86(2). 413-448.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РИЖОВА Анна Олегівна – магістрант кафедри позашкільної освіти Українського Державного Університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: управлінська діяльність в закладах позашкільної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

RYZHOVA Anna Olehivna – master's student at the Department of Out-of-School Education Ukrainian State University named after Mykhailo Drachomanov.

Scientific interests: managerial activity in institutions of extracurricular education.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2022 р.

УДК373.5.015.31:316.46

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-394-401

СМЧУК Тетяна Володимирівна –

кандидат географічних наук, доцент, асистент кафедри

економічної географії та екологічного менеджменту

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3533-9587>

e-mail: t.iemchuk@chnu.edu.ua

ЗАЯЧУК Мирослав Дмитрович –

доктор географічних наук, декан географічного факультету

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3236-7184>

e-mail: m.zayachuk@chnu.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ГЕОГРАФІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

У статті проаналізовано формування лідерських якостей здобувачів у закладах вищої освіти. Наголошено, що розвиток лідерського потенціалу здобувачів освіти є актуальною проблемою для закладів вищої освіти, оскільки саме у студентські роки відбувається активне формування ціннісних орієнтацій, соціальної позиції, визначення життєвих пріоритетів молодій людині. Сьогодні здобувач вищої освіти може самостійно приймати рішення, висувати нові ідеї, розвиваючи лідерський потенціал. Тому, з метою створення лідерів нового покоління, набуває актуальності проблема розвитку лідерського потенціалу студентів географічних факультетів. Університети, що діють як центри освіти, науки та культури, мають значні можливості безперервного розвитку особистості, в тому числі і її лідерських здібностей. Акумуляуючи та транслюючи інноваційний педагогічний досвід університет створює сучасний освітній простір, який може готувати якісних фахівців, які усвідомлено приймають на себе функції управління та ефективного лідерства у різних напрямках професійної діяльності.